

ובהקדים דבר חידוש בנוגע לעבודת יוהכ"פ, שאף שדרך כלל עבודה בשמאל פסולה²³⁷, אבל ישנו יוצא מן הכלל — בעבודת הקטורת דיוהכ"פ בעת הכניסה לפני ולפנים, לקדש הקדשים — שלא זו בלבד שהותרה עבודה בשמאל, אלא מלכתחילה נקבע שהעבודה צריכה להיות בשמאל דוקא:

בעבודת הקטורת יש שני ענינים: (א) המחתה עם הגחלים, (ב) כף הקטורת. ומובן, שהגחלים הם הטפל, ואילו העיקר היא הקטורת.

וסדר העבודה הוא — כדאיתא במשנה²³⁸: "נטל את המחתה בימינו, ואת הכף בשמאלו". ופריך בגמרא: "יציבא בארעא וגיוורא בשמיא"? ! ומשני, "זו מרובה (וכבדה ליקח, צריכה ימין²³⁹) וזו מועטת" (מפני כובד המחתה אינו יכול לסובלה בשמאלו עד הארון, לפיכך נוטל המחתה בימינו וכף הקטורת בשמאלו²⁴⁰).

והגע עצמך:

מדובר אודות כהן גדול — עליו נאמר²⁴¹ "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים", נוסף לכך ש"זרע לוי כולו מובדל לעבודת המקדש"²⁴²; אודות יום הכיפורים — יום המקודש מכל השנה, קדש הקדשים בענין הזמן; ואודות הכניסה לקדש הקדשים במקום, לפני ולפנים, ובקדש הקדשים גופא — בנוגע לעבודת הקטורת, שהיא העבודה הכי נעלית דיוהכ"פ, שלכן נקראת בגמרא בשם "יציבא".

ודוקא שם — נוטל כף הקטורת בשמאלו, ודוקא באופן כזה נכנס לקדש הקדשים!

וכל זה למה — לא מצד הנשמה, שכן, "כובד המחתה" אינו נוגע לנשמה; מצד הנשמה — הרי אדרבה: הנשמה חפיצה בקטורת, שהיא העיקר, יותר מאשר בגחלים, שאינם אלא הטפל; אלא מאי, זהו דבר קשה עבור הגוף ובשר הגשמי של הכה"ג, וכיון שהעבודה צריכה להעשות ביד הגשמית שצריך לבררה ולזככה ("איבער-אַרבעטן"), ויד גשמית כזו שיכול להיות בה חלישות ("יד כהה") — לא חלישות ברוחניות, אלא חלישות מצד הבשר הגשמי, לכן מחלקים את העבודה באופן כזה שהקטורת שהיא העיקר תהי' בשמאלו.

(237) רמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ח. (241) דברי הימים"א כג, יג. הובא ברמב"ם (238) יומא מז, א. הל' כלי המקדש רפ"ד. (239) פרש"י שם. (242) רמב"ם שם רפ"ג. (240) רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ רפ"ד.

וזהו רצונו של הקב"ה — שבעת הכניסה של קדש הקדשים בנפש בקדש הקדשים שבזמן לקדש הקדשים שבמקום, תהי' מודגשת מעלת השמאל — יצה"ר שנהפך לטוב, "טוב מאד"¹³¹, שזוהי מעלת בעלי תשובה (ולא המעלה דימין שהיא מעלת הצדיקים), ובאופן כזה דוקא נכנסים לקדש הקדשים, ופועלים הענין ד"סלחתי כדברך"²⁴³, "מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון"²⁴⁴, ואדרבה, שנעשה מרוצה יותר מכמו שהי' לפניו.

מו. ויתירה מזה — בימי הפורים:

שמו של היו"ט אינו "גורלות", אלא "פורים", "על שם הפור" — בלשון של גוים, ולא סתם גוים, אלא כמו המן, שנקרא "צורר היהודים"²⁴⁵, דלא כביוהכ"פ שאין בו ענין של "פור", כי אם "גורלות". והיינו לפי שהתשובה דיוהכ"פ היא בקדש גופא, ע"ד "לאתבא צדיקיא בתיובתא"²⁴⁶; אבל לאחריו כן, משחרב ביהמ"ק, נעשה ענין התשובה לא רק באופן של דקות וזיכוך, כמ"ש²⁴⁷ "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה", אלא תשובה כפשוטה — על חטאים, ועד גם על הפשעים, אלו המרדים¹⁰¹, היינו, שמורד ברבנו¹⁶⁸... ויתירה מזה: יודע²⁴⁸ את רבונו ומכוין כו'...

כאן לא מדובר אודות שמאלו של כהן גדול; מדובר אודות יהודי פשוט, ועד שאפילו גרים בכלל, וגם עבדים משוחררים בכלל, ועד שיש דעה בפוסקים שאפילו עבדים שאינם משוחררים חייבים בעניני הפורים²⁴⁹. ואעפ"כ, פועל יהודי ע"י מסירת נפשו... — "ונהפוך הוא", "מאבל" (שגרוע יותר ממיתה רח"ל) "ליום טוב"²⁵⁰, שהוא נעלה יותר מימות החול, ולא עוד אלא שבנוגע לענינים של שמאל, כמו לבושים, הנה לבושי יו"ט צריכים להיות נאים יותר מלבושי שבת (כמבואר בפוסקים²⁵¹), וביו"ט ישנו החיוב דשמחה בבשר וביין²⁵², ועי"ז נעשה הענין ד"פורים", שיש בו חידוש גם לגבי יוהכ"פ —

(248) לשון חז"ל — תו"כ ופרש"י בחוקות

(243) שלח יד, כ.

כו, יד. ועוד.

(244) פרש"י תשא לג, יא. ועוד.

(249) ראה שיחת פורים תשי"ט סס"ב

(245) אסתר ג, יו"ד. ועוד.

ואילך (תו"מ חכ"ה ס"ע 152 ואילך). וש"נ.

(246) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי

(250) אסתר ט, כב.

שמע"צ צב, ב. ובכ"מ.

(251) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתקכ"ט ס"ז.

(247) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת ר"פ האזינו.

וש"נ.

ובכ"מ.

(252) פסחים קט, א. שו"ע אדה"ז שם.